

Pelskledde bryr seg ikke om estetikk

Tennene er som kjent en del av kroppen, også for kjæledyrene våre. Dyretannlege Ingeborg J. Linaae byttet pasientgruppe fra to- til firbeinte og har funnet sin nisje ved å bidra til god munnhelse blant våre pelskledde venner.

 TONE ELISE ENG GALÅEN
 PRIVAT

Samojedhunden Varg har fått en tannsjekk av dyretannlege Ingeborg J. Linaae. – En tannsjekk kan avdekke tannstein, dårlig ånde og bittfeil. En fullstendig undersøkelse med røntgenbilder må gjøres i narkose, sier hun.

Linaae er hundeeier selv, og har alltid vært glad i dyr. Hun var ferdig utdannet tannlege fra Universitetet i Bergen i 2018, og fikk jobb som allmenn-tannlege ved en privatklinikk i Sandefjord. En dag kjørte hun tilfeldigvis forbi en egen tannklinikk for dyr.

– Plutselig slo det meg som en mulighet. Kunne jeg virkelig bruke kunnskapen og ferdighetene mine til å utføre tannbehandling på dyr? Etter hvert forsto jeg at det var fullt mulig hvis man jobber i kombinasjon med veterinær. Høsten 2021 begynte jeg som hospitant hos Dyretannklinikken utenfor Tønsberg, den eneste i sitt slag i Norge, forteller hun.

Tannhelse er et lite belyst tema i veterinærutdanningen. Det finnes veterinærer som melder seg på kurs for å kunne tilby for eksempel rotfyllinger, men behovet for kunnskap på dette området er stort ved dyreklinikkene rundt om i landet. Det er i tillegg mangel på veterinærer i Norge, i likhet med i resten av Europa, og mange familier har skaffet seg kjæledyr under koronaepidemien.

– De siste to årene har det vært en kjæledyrboom. Det finnes et stort marked for medisinsk behandling av dyr og

Det er vanskelig å oppdage at dyr har problemer med tennene, de vil som regel fortsette å spise og drikke som normalt. Det er derfor viktig å undersøke tennene regelmessig.

Tannpuss er viktig, også for firbeinte. Tannkrem for dyr smaker godt og gjør tannpussen mer interessant.

for tjenester som kan avlaste veterinærene. Hunder og katter har et lite kariogent kosthold, men 80 prosent av dem utvikler periodontitt når de har passert treårsalderen, sier Linaae.

Bruker tennene som redskap

Det kan være vanskelig å oppdage at et dyr har det vondt. Hunder og katter som har smerter i munnhulen vil typisk begynne å bruke tennene på den siden som er smertefri, eller tilpasse seg på andre måter. Ofte er årsaken dårlig munnhygiene, men det kan også være genetiske be- tingelser ved avl som skaper problemer.

– Små hunderaser har like mange tenner som store hunder: 42 tenner skal ha plass i munnen til en liten chihuahua. Tennene blir stående i trangstilling, og sannsynlighe- ten for tannkjøtt sykdom øker betraktelig. Er en rase avlet

frem med veldig spiss snute, kan det medføre at noen tenner biter opp i tannkjøttet og lager dype sår. I tillegg bruker dyrene tennene som redskap, slik at de kan knekke eller få skader, sier dyretannlegen.

Det meste man i dag vet om tannbehandling av dyr baserer seg på kunnskapen som finnes om mennesketen- ner. Tannsykdommer utarter nokså likt hos mennesker og dyr, og tiltakene som settes inn er stort sett de samme. Den største forskjellen er anatomen, og da særlig hvordan tenner og kjeve er bygget opp.

– Hverken hunder eller katter bruer tennene til å tygge maten. De har fortenner, hjørnetenner, jeksler og premola- rer som oss, men de er tilpasset et annet bruk fra naturens side. Jeg kan trekke 15 tenner på en hund med periodontitt uten at den vil få problemer med å spise av den grunn, selv tørrfor som pellets slukes hele. Ikke bryr de seg om

Thunes & Hansen Tannteknikk AS er offisiell distributør av **Zest Locator** i Norge.

THUNES & HANSEN
TANNTTEKNIKK
ZD ZEST DENTAL SOLUTIONS

estetikken heller, dyr er bare lykkelige over å være kvitt smertene, sier Linaae.

– Kirurgi er kjempespennende

Alle ønsker et langt og godt liv for kjæledyret sitt og da er munnhelse en stor og viktig del. Akkurat som hos mennesker kan bakterier fra infeksjoner i munnhulen spre seg med blodet og føre til infeksjoner andre steder i kroppen, samt nedsatt immunforsvar.

– Når jeg forklarer en hundeeier hvordan periodontitt oppstår hos hunden, er årsakene de samme som hos mennesker. Bortsett fra røyking, da. De færreste hunder er storryktere, ler Linaae.

En dyretannleges hverdag består for det meste av rensing og trekking av tenner. Pasientene blir uten unntak lagt i narkose, for dyr responderer som regel dårlig på tannbehandling i våken tilstand, og tenner som skal ut må fjernes kirurgisk. Det er veterinæren som har det overordnede ansvaret for behandlingen, og som setter narkose. Underveis overvåkes dyret av en dyrepleier.

– Det blir veldig mye kirurgi, og det synes jeg er kjempespennende. Jeg bruker skalpell, legger opp en lapp, fjerner eventuelt bein, løsner tannen og syr sammen såret for å forhindre infeksjon, alltid med resorberbar tråd for å unngå en ny runde i narkose. Det er ikke så lett å få en hund til å forstå at den må vente en uke med å tygge på pinner og stein og andre interessante ting den finner på bakken, sier hun.

Det er først når dyret ligger i narkose at dyretannlegen kan ta røntgenbilder og få full oversikt med hensyn til periodontitt, tannfraktur, tannresorpsjon, retinerte tenner og tanncyster, så ofte dukker det opp overraskelser underveis i selve behandlingen.

– Det hender jeg må ringe underveis i behandlingen og informere om funn og hente inn samtykke til nødvendig behandling. De fleste har forsikring på kjæledyrene sine. Men tanntrekk hos dyr grunnet periodontitt vil i de fleste tilfeller havne utenfor forsikringen siden det i mange tilfeller kunne vært forebygget ved riktig stell av tennene, sier Linaae.

All tannbehandling må skje i narkose. – Det blir veldig mye kirurgi, og det synes jeg er kjempespennende, sier Linaae.

Stor interesse blant dyreeiere

Du kan følge dyretannlegen på Instagramkontoen dyretannlegen_linaae, der hun legger ut ulike kasus og driver det hun selv kaller folkehelsearbeid for hunder og katter.

– Jeg får masse spørsmål fra særlig hundeeiere om hvordan de skal ta best mulig vare på tennene til hunden sin. Hvilken tannbørste er best å bruke, hva med tannkrem, hvor ofte skal man pusse og når. Folk er veldig interesserte og vil lære. Hunder og katter er i høyeste grad verdsatte familiemedlemmer, sier hun.

Linaae får ofte tilbakemeldinger fra hundeeiere som forteller at de har fått en ny og glad hund etter behandlingen. Uten smertefulle og løse tenner får hundene bedre appetitt og kan bli mindre aggressive. Katter vil kunne stelle pelsen sin igjen.

– Det føles som jeg har funnet min nisje og min vei. Det er veldig givende å jobbe med dyr, og utrolig fint å kunne hjelpe. Med fem års utdanning og erfaring som tannlege er det langt på vei snakk om å overføre kunnskapen fra mennesker til våre firbeinte venner, og jeg ser frem til å utvide kunnskapen ytterligere gjennom kurs og praksis i årene som kommer. Jeg rett og slett elsker å være dyretannlege, sier Linaae.